

Utbildningsutvärderingar på grundnivå och avancerad nivå

Utbildningsutvärdering på grundnivå och avancerad nivå – självvärdering

Lärosäte: Luleå tekniska universitet

Examen: Specialistsjuksköterska inriktning psykiatrisk vård

Skriv en självvärdering för den utbildning som leder fram till den examen som utvärderas. Lärosätet ombeds att göra en så reflekterande självvärdering som möjligt genom att identifiera styrkor och utvecklingsområden samt beskriva och värdera hur dessa hanteras för att säkra att hög kvalitet nås i utbildningen. Tyngdpunkten på självvärderingen ska ligga mer på värdering än på beskrivning. Lärosätet ombeds belysa med exempel. Observera att självvärderingen ska utgå från utbildningens aktuella förhållanden vid tidpunkten för självvärderingens inlämnande. Utgå från *Vägledning för utbildningsutvärderingar på grundnivå och avancerad nivå* och basera självvärderingen på de bedömningsgrunder som ingår inom följande bedömningsområden:

- Förutsättningar
- Utformning, genomförande och resultat
- Studentperspektiv
- Arbetsliv och samverkan

Självvärderingen ska inledas med en beskrivning av hur utbildningen organiseras på en övergripande nivå. Självvärderingen ska ge bedömargruppen en helhetsbild av utbildningen vid lärosätet, utan länkar till ytterligare information. Aktuella utbildnings- och kursplaner ska laddas upp i UKÄ Direkt. UKÄ ber lärosätena att vara uppmärksamma på att:

- Självvärderingen ska indelas i enlighet med angivna rubriker. Rubrikerna inklusive bedömningsgrunderna i mallen får inte tas bort. Eventuella underrubriker kan lärosätet lägga till. Ändra inte mallens utformning såsom marginaler.
- Självvärderingen ska inte överstiga 25 sidor med teckenstorlek 10,5 punkter, exklusive lärartabellen. Tillkommer gör UKÄ:s instruktioner som totalt utgör 6 sidor.
- Som bilaga till självvärderingen ifylls lärartabellen.

Beskrivning

Redogör för utbildningens organisation, upplägg och inriktning på ett övergripande plan och motivera i relation till examensordningen. Redogör även för hur länge utbildningen har getts vid lärosätet.

Lärosätets redogörelse:

Specialistsjuksköterskeprogrammet inriktning psykiatrisk vård med huvudområde omvårdnad startade som en uppdragsutbildning och gavs år 2007–2009. Programmet gavs därefter en omgång som distansutbildning år 2011–2013. Sedan höstterminen 2017 har utbildningen getts som nätbaserad distansutbildning med ett varierande intag på 20–30 studenter årligen. I sin nätbaserade form har utbildningen studenter från hela landet.

Arbetet med att utveckla utbildningen till nätbaserad distans påbörjades 2015 och föregicks av utmaningen att hantera ett lågt söktryck relaterat till ett befolkningsmässigt litet upptagningsområde. Detta föranledde ett pedagogiskt utvecklingsarbete som inkluderade omvärldsanalys. Ett fokus för detta utvecklingsarbete var att inom ramen för ett nätbaserat upplägg säkerställa en relationell pedagogik, att nyttja möjligheten till ett flexibelt upplägg, samt att omsätta insikter och resultat från forskning. Utvecklingsarbetet tog stöd i lärosätets modell för pedagogisk utveckling ("Pedagogisk idé") som särskilt lyfter fram att utbildningen ska stödja studentens utveckling till självständig aktör, det vill säga en individ som genom sitt agerande visar en hög professionell kompetens.

Utbildningen omfattar 60 högskolepoäng (hp) i överensstämmelse med högskoleförordningens krav på fullgjorda kursfordringar om 60 (hp) för specialistsjuksköterskeexamen. I enlighet med examensordningens krav att studenten ska ha fullgjort en verksamhetsförlagd del av utbildningen anpassad efter inriktningens behov utgörs 15 hp av verksamhetsförlagda kurser. Huvudområdet är omvårdnad och omfattar 52,5 hp på avancerad nivå, varav examensarbetet utgör 15 hp. Resterande 7,5 hp av de totala 60 hp utgörs av medicinsk vetenskap på avancerad nivå. Lärosätets bedömning är att denna fördelning möjliggör för studenter att tillägna sig sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som specialistsjuksköterska med inriktning psykiatrisk vård. Fördelningen grundar sig i en förståelse för att psykiatrisk omvårdnad inte definieras av, eller begränsas till, den psykiatriska vårdkontexten – vare sig denna förstås som psykiatrisk vårdverksamhet, sjukdom eller behandling. Utbildningen uppfyller även krav för magisterexamen, huvudområde omvårdnad och ger grundläggande behörighet för forskarutbildning. Utbildningen genomförs som nätbaserad distansutbildning under 3,5 terminer. Termin 1, 2 och 3 genomförs på halvfart och termin 4 på helfart. För tillträde till examensarbetskursen och kurserna som innehåller verksamhetsförlagd utbildning ställs särskilda förkunskapskrav enligt kursplan.

De två första terminerna innehåller fyra kurser á 7,5 hp och följer alla samma struktur. Varje kurs består av fem moduler. De fyra första modulerna innehåller inspelade föreläsningar, inläsning av kurslitteratur, studieuppgifter samt ett avslutande seminarium. Den femte och avslutande modulen består av en större skriftlig inlämning. Genom att upprepa samma struktur skapas en trygg och förutsägbar studiemiljö där studenternas fokus kan riktas mot sakinnehållet. Termin tre består av examensarbetskursen á 15 hp där seminarier varvas med individuell handledning och grupphandledning. Termin fyra består av två VFU–

kurser á 7,5 hp där verksamhetsförlagd utbildning (VFU) integreras med loggboksskrivning, inlämningsuppgifter och seminarier. Att examensarbetet ligger före VFU-kurserna motiveras dels av praktiska omständigheter, dels av ett fokus på att studenterna ska kunna omsätta teoretisk kunskap, tillämpa ett kritiskt tänkande och identifiera behov av ny kunskap i ett praktiskt sammanhang.

Kurser i utbildningen:

- Termin 1:
 - O7024H Omvårdnad i psykiatrisk vård, 7,5hp
 - M7015H Psykiatri, 7,5hp
- Termin 2:
 - O7044H Omvårdnadsinterventioner i psykiatrisk vård, 7,5hp
 - O7074H Ledarskap, organisation och utveckling i psykiatrisk vård, 7,5hp
- Termin 3:
 - O7034H Omvårdnad, examensarbete inom psykiatrisk vård, 15hp
- Termin 4:
 - O7029H Omvårdnad i psykiatrisk vård I, VFU, 7,5hp
 - O7030H Omvårdnad i psykiatrisk vård II, VFU, 7,5hp

Generellt gäller i teorikurserna att samma kursmål examineras både muntligt i seminarieform samt skriftligt i form av en större skriftlig inlämning. Inom dessa ramar varierar examinationernas upplägg, till exempel genom att omväxlande utgå från frågor eller fall, eller genom att innehålla peer review-moment. Var och en av de första fyra modulerna fokuserar på ett eller flera kursmål och kursinnehåll och avslutas med ett examinerande seminarium. Seminarierna har ambitionen att vara både lärande och examinerande med fokus på att ge studenterna möjlighet att formulera bedömningar och argumentera för val och ställningstaganden. Betygskriterierna är formulerade för att uppmuntra studenterna att våga inta en utforskande och prövande inställning. Ett grundkrav är att det ska framgå att studenten har förberett sig genom att ta del av kurslitteratur och föreläsningar samt genomfört studieuppgifter. Den femte och avslutande modulen innehåller en större skriftlig inlämning som täcker av samtliga kursmål. I ett lärandeperspektiv innebär detta dels repetition och dels fördjupning mot tidigare berörda kursmål, t.ex. genom krav på kritisk reflektion med stöd i litteraturen. Ur ett examinationsperspektiv har den skriftliga inlämningen ett större fokus på studentens förmåga att bearbeta och omsätta kurslitteraturen. I utbildningen används betygen underkänd (U), Godkänd (G) samt Väl godkänd (VG). Vid examination återkopplas till studenterna varför ett visst betyg ges.

Valet att ge termin 1, 2 och 3 på halvfart motiveras av bedömningen att såväl studenter som arbetsgivare efterfrågar en möjlighet att kombinera studier och yrkesarbete. Att termin 4 ges på helfart motiveras av bedömningen att detta är nödvändigt för att säkerställa kvaliteten i den verksamhetsförlagda utbildningen. En medveten strategi för att öka utbildningens tillgänglighet och attraktivitet har också varit att i stor utsträckning erbjuda asynkrona lösningar när det gäller föreläsningar och läraaktiviteter. I detta ligger att mervärdet i synkrona undervisnings- och examinationstillfällen ska vara tydligt. Ett typiskt upplägg på moduler i teorikurserna är att studenterna tar del av inspelade föreläsningar, läser kurslitteratur och sedan genomför en eller flera studieuppgifter. Många av studieuppgifterna innebär att studenterna på olika sätt bearbetar litteraturen, kopplar till egna erfarenheter, reflekterar och sedan tar del av varandras skriftliga bearbetningar. Att studenterna tar del av varandras arbeten uppmuntrar till vidare reflektion genom att ge vidare perspektiv och inspiration, men utgör även ett underlag för diskussion. Studieuppgifterna har varierande utformning, exempelvis förekommer quizz, fallbearbetning, grupparbete, inlägg i

diskussionsforum och självreflektion. Efter dessa asynkrona aktiviteter avslutas modulen med ett seminarium där studenter och lärare träffas i realtid via videokonferensverktyg. Utbildningen bedrivs med adekvat IT-stöd i form av lärplattformen Canvas och videokonferensverktyget Zoom.

I övergången från ett traditionellt distansupplägg till ett nätbaserat upplägg valde vi att arbeta med en relationsinriktad pedagogik – studenterna ska uppleva att utbildningens lärare är tillgängliga, de ska känna sig sedda som individer, och de ska känna sig trygga att vända sig till lärare med sina frågor. Som exempel avsätts tid veckan före programstart där varje student erbjuds en individuell träff med lärare. Ett syfte med träffen är att student och lärare ska lära känna varandra och bli individer för varandra. I detta ingår att som lärare få kännedom om studenters förväntningar och behov inför utbildningen. De två första terminerna sker den lärarledda undervisningen i fasta seminariegrupper vilket bidrar till en trygg miljö. I första kursen finns en gruppuppgift inlagd vilket bland annat syftar till att studenterna ska lära känna varandra närmare och prova på att samarbeta på distans. I den första kursens kursrum finns ett diskussionsforum där studenter uppmuntras att lägga upp en personlig presentation av sig själva, vilket även lärarna i kursen gör. Studenter erbjuds även möjlighet att bli medlemmar i en facebookgrupp och på så sätt få kontakt med nuvarande och tidigare studenter utanför lärplattformen och den schemalagda undervisningen.

Utbildningen utgår från en förståelse av omvårdnad som en reflekterande praktik, vilket även är en utgångspunkt för den forskning inom psykiatrisk omvårdnad som bedrivs inom ämnet. Detta innebär att utbildningen har ett fokus på att utveckla studenternas professionella omdöme och ansvaret för den egna praktiken. Konkret märks detta i utbildningen t.ex. genom att studieuppgifter och examinationer kopplas till studenternas egna erfarenheter samt att studenterna i olika uppgifter ska formulera sig i jag-form.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel. Relatera till ifylld och bilagd lärartabell.

Bedömningsgrund Personal

Antalet lärare och deras sammantagna kompetens (vetenskapliga/professionsrelaterade och pedagogiska) är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.

Lärosätets redogörelse:

Utbildningen har en stabil och god bemanning genom en inre kärna av tre tillsvidareanställda lärare med specialistsjuksköterskekompetens inom psykiatrisk vård: en biträdande professor/docent, en universitetslektor samt en doktorand med grundanställning som universitetsadjunkt som under forskarutbildningen har institutionstjänstgöring med 20 % undervisning. Samtliga dessa är forskningsaktiva inom områden med relevans för utbildningen (t.ex. omvårdnad i psykiatrisk heldygnsvård), har lång erfarenhet som lärare, har genomgått högskolepedagogisk utbildning om minst 7,5hp och varit aktiva i pedagogiska utvecklingsarbeten (t.ex. simulering med levande gestaltning). En är utsedd till meriterad lärare av lärosätet. De seniora lärarna står för merparten av undervisningsinsatserna i utbildningen (30% av heltid för biträdande professor samt 38% av heltid för lektor).

I utbildningen är även professor/ämnesföreträdare med erfarenhet av psykiatrisk omvårdnadsforskning engagerad som examinator. För att säkerställa den medicinska kompetensen anlitas på regelbunden basis en specialistläkare med docentkompetens som konsult. Inom ämnet finns ytterligare en universitetslektor och en universitetsadjunkt anställda med specialistsjuksköterskekompetens inom psykiatrisk vård som i nuläget inte undervisar i utbildningen. Lektorn har uppdrag som avdelningschef och adjunkten är kursansvarig och undervisar i sjuksköterskeprogrammet.

Inom ramen för utbildningen finns även en icke formaliserad samverkan med Uppsala universitet (UU). Samverkan har formen av ett utbyte där en lärare från Luleå tekniska universitet (LTU) håller ett seminarium om tvångsvård och etik med studenter vid specialistsjuksköterskeprogrammet inriktning psykiatrisk vård vid UU, och en lärare från UU håller i ett seminarium om ledarskap för studenter vid LTU. Detta bidrar till att studenterna vid utbildningen får möta fler forskningsaktiva lärare och får fler perspektiv på omvårdnadsämnet.

Vid lärosätet ges möjligheter till pedagogisk kompetensutveckling. Via högskolepedagogiskt centrum erbjuds högskolepedagogiska kurser. Strategiska medel avsätts centralt och på institutionsnivå för pedagogiska utvecklingsarbeten. Lärosätet premierar pedagogisk meritering genom möjlighet att efter sakkunnigprövning bli utnämnd till meriterad eller excellent lärare.

Vid lärosätet ges möjlighet till vetenskaplig kompetensutveckling genom att ta del av strategiska satsningar på olika nivåer, till exempel i form av ersättning för publiceringar. Ett exempel på strategisk satsning är den doktorandtjänst med inriktning psykiatrisk vård som tidigare nämnts. I övrigt är möjligheten till vetenskaplig kompetensutveckling beroende av extern forskningsfinansiering. I dagsläget saknas i stort extern forskningsfinansiering av relevans för psykiatrisk omvårdnad. Trots detta bedöms lärare inom utbildningen hålla en hög grad av forskningsaktivitet. Till exempel publicerades sex vetenskapliga artiklar under 2021 och hittills under 2022 ytterligare tre, till exempel:

- Toftagen, R., Gabrielsson, S., Fagerström, L., Haugerud, L.M., & Lindgren, B.M. (2022). Men who self-harm – A scoping review of a complex phenomenon. *Journal of Advanced Nursing*, 78(5) 1187–1211. doi: 10.1111/jan.15132.
- Söderberg, A., Looi, G.M.E., & Gabrielsson, S. (2022). Constrained nursing: Nurses' and assistant nurses' experiences working in a child and adolescent psychiatric ward. *International Journal of Mental Health Nursing*, 31(1), 189–198. doi: 10.1111/inm.12949.
- Gabrielsson, S., Salberg, J., & Bäckström, J. (2021). Zombies wanted! Descriptions of nurses in psychiatric-mental health care in Swedish recruitment advertisements. *Issues in Mental Health Nursing*, 42(10), 899–908. doi:10.1080/01612840.2021.1910758.

Lärare i utbildningen är aktiva som medlemmar i det nationella nätverket för specialistsjuksköterskeprogrammet inriktning psykiatrisk vård, och deltar även regelbundet i nationella och internationella konferenser med fokus på psykiatrisk omvårdnad.

Sammantaget görs bedömningen att *antalet lärare och deras sammantagna kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt*. Ett utvecklingsområde är ökad externfinansiering av forskning för att på så sätt säkerställa en aktiv och dynamisk forskningsmiljö och långsiktig kompetensförsörjning inom psykiatrisk omvårdnad. Arbete pågår med att utveckla strategiska forskningssamarbeten, meritera lärare, producera starka och relevanta publikationer samt skriva och lämna in ansökningar. En styrka är att ett kontinuerligt intag i programmet möjliggör att rekrytera doktorander bland tidigare studenter med såväl yrkesexamen som generell examen.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Bedömningsgrund Utbildningsmiljö

Det finns en för utbildningen vetenskaplig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.

Lärosätets redogörelse:

*Ett nära samband mellan forskning och utbildning och en för utbildningen vetenskaplig miljö säkerställs genom att lärare bedriver forskning inom ämnet omvårdnad om vad som främjar återhämtning, vad ett återhämtningsinriktat arbetssätt kan innebära och hur ett sådant kan utvecklas och bibehållas i vård och omsorg för personer med psykisk ohälsa och sjukdom. Särskild uppmärksamhet riktas mot reflektionens betydelse i detta, samt mot psykiatrisk heldygnsvård för särskilt utsatta och sårbara patientgrupper. Forskning sker i samarbete med olika vårdverksamheter, andra lärosäten samt personer med egen erfarenhet av psykisk ohälsa. Ett viktigt fokus är att tillvarata erfarenhetsbaserad kunskap hos personer med egen erfarenhet av sjukdom, vård och behandling, samt hos vårdpersonal. *Sambandet mellan forskning och utbildningen* stärks genom att lärares egna vetenskapliga publikationer används i undervisningen och att forskningsaktiva lärare bidrar med föreläsningar. För att ytterligare stärka detta samband erbjuds studenter om möjligt att skriva examensarbeten inom ramen för befintliga forskningsprojekt. Det förekommer även att studenters initiativ utvecklas till forskningsprojekt. Exempelvis har studenter medverkat i att genomföra och utvärdera återhämtningsinriktade reflektionsgrupper i rättspsykiatrisk vård som en del i ett större forskningsprojekt. Studenterna genomförde intervjuer med patienter vilka låg till grund för deras examensarbete som sedan vidareutvecklades till en vetenskaplig artikel:*

- Marklund, L., Wahlroos, T., Looi, G.M.E., & Gabrielsson, S. (2020). 'I know what I need to recover': Patients' experiences and perceptions of forensic psychiatric inpatient care. *International Journal of Mental Health Nursing*, 29(2), 235–243. doi:10.1111/inm.12667

Ett annat exempel är en student vars examensarbete innehöll en analys av bloggar där tidigare patienter beskriver erfarenheter av barn- och ungdomspsykiatrisk heldygnsvård. Detta genomfördes som en delstudie i ett forskningsprojekt och resulterade också i en vetenskaplig artikel:

- Wallström, R., Lindgren, E., & Gabrielsson, S. (2021). 'Don't abandon me': Young people's experiences of child and adolescent psychiatric inpatient care supporting recovery described in blogs. *International Journal of Mental Health Nursing*, 30(1), 117–125. doi:10.1111/inm.12787

Ett tredje exempel är studenter som analyserat delar av befintligt intervjumaterial som samlats in i en forskningsstudie med syfte att utvärdera återhämtningsinriktade reflektionsgrupper i särskilt boende för personer med psykiska funktionshinder. Arbete pågår med att sammanställa material till en vetenskaplig artikel, där studenternas analys ingår som en viktig del. I samtliga fall där examensarbeten bidragit till vetenskapliga artiklar har detta skett inom ramen för projekt som genomgått prövning hos Etikprövningsmyndigheten/Regionala etikprövningsnämnden.

En *professionsinriktad miljö för utbildningen* säkerställs genom att studenter möter lärare som är specialistsjuksköterskor med inriktning psykiatrisk vård med såväl klinisk erfarenhet som aktuell forskning och samverkan inom området psykiatrisk vård. Lärare använder återkommande praktiska exempel för att göra teoretiska resonemang och abstrakta begrepp relevanta och omsättningsbara. Studenter uppmanas även att bli medlemmar i och ta del av de resurser som professionsföreningen Psykiatriska Riksföreningen för Sjuksköterskor (PRF) har att erbjuda, vilket inneburit att studenter vid flera tillfällen har presenterat examensarbeten vid PRF:s nationella årskonferens eller i PRF:s tidskrift. Till den professionsinriktade miljön bidrar även den verksamhetsförlagda utbildningen. I respektive VFU-kurs ingår 140 timmar verksamhetsförlagd utbildning. Valet av VFU-plats utgår från studentens intressen och önskemål, men baseras på en bedömning från lärosätets sida av möjligheten att inom denna verksamhet uppnå kursens mål. Kurserna är konstruerade utifrån en medvetenhet om att brister i handledarkompetens kan förekomma, dvs att det saknas sjuksköterskor med specialistkompetens och/eller utbildning på avancerad nivå och/eller handledarutbildning. Lärosätet har därför avdelat lärarresurser för att kunna ge studenterna kontinuerligt stöd via en skriftlig loggbok som har fokus på studentens progression mot kursernas mål. På kort sikt är tillgången till VFU-platser god i närområdet och godtagbar nationellt. På lång sikt finns en risk att det blir svårare att säkra VFU-platser. Lärosätet bevakar utvecklingen och verkar kontinuerligt för att säkerställa god tillgång till VFU-platser. Avtal finns med Region Norrbotten och Norrbottens Kommuner som garanterar VFU-platser i närområdet. Vid VFU-placering i övriga Sverige tecknas separata avtal.

I respektive kurs examineras kursmålen genom bedömningsamtal samt en skriftlig rapport. För att *stärka den professionsinriktade miljön* nyttjar utbildningen även omständigheten att de flesta studenter är yrkesaktiva sjuksköterskor. Ett återkommande inslag i teorikurserna är att studenterna genom studieuppgifter uppmanas att tillämpa och omsätta nya kunskaper i det dagliga arbetet. Genom att studenter tar del av varandras erfarenheter och reflektioner i studieuppgifter och examinerande seminarier kommer detta även de studenter till del som inte själva arbetar i psykiatrisk vård.

Sammantaget är lärosätets bedömning att utbildningen lyckas väl med att erbjuda *en vetenskaplig och professionsinriktad miljö och att verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning*. En särskild styrka i detta är tillgången till lärare med relevant professionstillhörighet och för utbildningen relevant och aktiv forskning och samverkan.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel. Dessa exempel kan bestå av kursmål, lärandeaktiviteter, hur examinationsuppgifter är utformade och vilka bedömningskriterier som används.

Bedömningsgrund Måluppfyllelse – kunskap och förståelse

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå det utvalda målet inom kunskapsformen kunskap och förståelse i examensordningen.

Mål

visa kunskap om områdets vetenskapliga grund och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete samt kunskap om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och sambandets betydelse för yrkesutövningen.

Lärosätets redogörelse:

Genomgående i utbildningen examineras studenterna med utgångspunkt i litteratur som belyser *områdets vetenskapliga grund*. Examinationerna kräver att studenterna ska ha läst och bearbetat angiven litteratur och visat förmåga att omsätta det de har läst. Litteraturen är noggrant utvald för att vara aktuell, relevant samt förankrad i vetenskap och beprövad erfarenhet. I samtliga kurser används förutom böcker även vetenskapliga artiklar och avhandlingar som obligatorisk och/eller valbar litteratur. Genomgående syftar utbildningen till att ge studenterna förutsättningar att värdera och omsätta vetenskaplig kunskap i sin yrkesutövning. Detta reflekteras bland annat i att såväl kvalitativa som kvantitativa perspektiv på vetenskaplig metod är integrerad i de teoretiska kurserna och inte ligger som en separat kurs. Utbildningen säkerställer således att studenterna erhållit *kunskap om områdets vetenskapliga grund* både genom examinationer som fokuserar på sakkunskap, och examinationer som fokuserar på hur denna kunskap framkommit och hur den kan värderas. Till exempel är ett av målen i kursen O7024H att studenten ska kunna ”beskriva, förklara, tillämpa och kritiskt granska kvalitativa metoder i forskningsprocessen”. Målet avhandlas i en av kursens fem moduler med kursinnehållet ”kvalitativ metod med särskilt fokus på kvalitativ innehållsanalys”. I modulen ingår att studenterna läser vetenskapliga artiklar om innehållsanalys och med exempel på tillämpningar av innehållsanalys samt tar del av böcker och föreläsningar om forskningsprocessen, kvalitativ metod i allmänhet och kvalitativa intervjuer samt innehållsanalys. Studenterna får sedan arbeta i grupp med ett utsnitt av transkriberade forskningsintervjuer från ett forskningsprojekt om ensamkommandes vårdbehov. Uppgiften innebär att studenterna testar att tillämpa kvalitativ innehållsanalys som metod och kritiskt reflekterar över de olika stegen i processen. Uppgiften redovisas skriftligt och avhandlas på ett seminarium. Inför seminariet ska de ta del av varandras arbeten. I och med att det material som studenterna arbetar med är hämtat från ett forskningsprojekt och både beskriver personalperspektiv och eggenerfarnas perspektiv ges möjlighet att problematisera kvalitativ forsknings relevans och användbarhet i specialistsjuksköterskans yrkesutövning. Kursmålet examineras dels vid seminariet där studenterna för godkänt betyg ska delta

aktivt med relevanta inlägg vilket innebär att kunna diskutera ”fördelar och nackdelar med olika tillvägagångssätt i kvalitativ innehållsanalys, samt det meningsfulla i att studera och beskriva människors erfarenheter med kvalitativ metod”. Kursmålet examineras även i skriftlig form som en del i den större skriftliga inlämning som ligger i den avslutande femte modulen i kursen. Studenterna ska där kunna beskriva ”på vilka olika sätt man kan få kunskap och förståelse för hur det är att leva med psykisk ohälsa”. Studenten ska för godkänt betyg ta ställning, dra slutsatser och argumentera för sina resonemang med stöd i kurslitteraturen. För betyget väl godkänt ställs krav på ”en tydlig, kritiskt reflekterande argumentation kopplad både till egen erfarenhet och relevant litteratur”.

Genom en tydlig forskningsanknytning ges studenterna *insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete*. Inom ämnet bedrivs aktivt forskning med särskilt fokus på omvårdnad i psykiatrisk heldygnsvård för särskilt utsatta grupper. Studenterna möter därmed aktiva forskare inom relevant område genom hela utbildningen som föreläsare, seminarieledare, examinatorer och kursansvariga. Publicerade forskningsresultat i form av vetenskapliga artiklar och avhandlingar används som litteratur i olika kurser. Lärare i utbildningen har även genom sin forskning bidragit i delar av den övriga kurslitteratur som används. Studenterna ges därmed löpande insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete. För att säkerställa att studenterna fått *insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete* innehåller utbildningen moment där studenterna tar del av och kritiskt granskar och reflekterar över vetenskapliga rapporter och metoder för att ta både ta fram och implementera ny kunskap samt metoder för utvecklings- och förbättringsarbete i psykiatrisk vård. Ett exempel finns i kursen O7074H där ett av målen är att ”identifiera behov av och redogöra för metoder för systematiskt kvalitets- och patientsäkerhetsarbete samt kontinuerligt förbättringsarbete”. Målet avhandlas i en av kursens moduler med kursinnehållet kvalitetsarbete, patientsäkerhet och förbättringsarbete. Studenterna tar del av föreläsningar med exempel på forsknings- och utvecklingsarbeten av relevans för psykiatrisk omvårdnad. De tar del av litteratur som avhandlar kärnkompetenserna kvalitetsutveckling och säker vård, evidensbaserad och utveckling av psykiatrisk omvårdnad samt kliniska riktlinjer och implementering. Studenterna genomför därefter en individuell studieuppgift som innebär att de identifierar ett utvecklingsområde på sin arbetsplats (eller en fiktiv verksamhet). Med stöd av litteratur beskrivs ett tänkt utvecklingsarbete och studentens roll som projektledare. Uppgiften redovisas som en skriftlig rapport som diskuteras på ett examinerande seminarium. Inför seminariet läser studenterna varandras rapporter. Kursmålet examineras dels vid seminariet där studenterna för godkänt betyg ska delta aktivt med relevanta inlägg vilket innebär att kunna diskutera drivkrafter och motstånd vid förändring med koppling till egna erfarenheter och litteraturen. Kursmålet examineras även i skriftlig form som en del i den större skriftliga inlämning som ligger i den avslutande femte modulen i kursen. Studenterna ska där kunna jämföra olika modeller eller strategier för att åstadkomma och vidmakthålla god vård och utifrån dessa diskutera möjligheter och hinder för god omvårdnad i psykiatrisk vård. Studenten ska för godkänt betyg ta ställning, dra slutsatser och argumentera för sina resonemang med stöd i kurslitteraturen. För väl godkänt ställs krav på ”en tydlig, kritiskt reflekterande argumentation kopplad både till egen erfarenhet och relevant litteratur”.

Utbildningen innehåller flera moment som säkerställer att studenterna *erhållit kunskap om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och sambandets betydelse för yrkesutövningen*. Ett exempel finns i kursen O7044H där ett av målen är att ”tillämpa kunskapsbaserad omvårdnad utifrån en klinisk frågeställning av relevans för omvårdnad i psykiatrisk vård”. Målet avhandlas i en av kursens moduler med kursinnehållet ”kunskapsbaserad omvårdnad”. Valet av termen ”kunskapsbaserad” reflekterar en

ambition att bredda evidensbegreppet till att omfatta både vetenskap och beprövad erfarenhet. Studenterna tar del av föreläsningar samt kurslitteratur i form av böcker och vetenskapliga artiklar som avhandlar evidensbegreppet, specialistsjuksköterskans kompetens och ansvar, ledarskap samt utveckling och evidensbaserad psykiatrisk omvårdnad. Studenterna genomför därefter en individuell studieuppgift som innebär att de väljer ut, läser, granskar och reflekterar över en SBU-rapport som är relevant för omvårdnad i psykiatrisk vård och om möjligt berör ett utvecklingsområde på studentens arbetsplats. Uppgiften redovisas som en skriftlig rapport. Med stöd i litteraturen ska studenten identifiera styrkor och svagheter i rapporten, reflektera över tillförlitlighet och tillämpbarhet i det kliniska arbetet, jämföra med egna erfarenheter av hur vården ser ut, samt ge förslag på konkreta åtgärder och förhållningssätt baserat på rapporten och egna erfarenheter. Rapporten diskuteras sedan på ett examinerande seminarium. Inför seminariet läser studenterna varandras rapporter. Kursmålet examineras dels vid seminariet där studenterna för godkänt betyg ska delta aktivt med relevanta inlägg vilket innebär att kritiskt granska evidensbegreppet och innehållet i rapporterna. Kursmålet examineras även i skriftlig form som en del i den större skriftliga inlämning som ligger i den avslutande femte modulen i kursen. Studenterna ska där kunna ”reflektera kritiskt över evidensbegreppets möjligheter och begränsningar i det patientnära arbetet”. Detta genom att jämföra de olika uppfattningar om evidens som framkommer i kurslitteraturen och själva ta ställning. Studenten ska för godkänt betyg ta ställning, dra slutsatser och argumentera för sina resonemang med stöd i kurslitteraturen. För väl godkänt ställs krav på ”en tydlig, kritiskt reflekterande argumentation kopplad både till egen erfarenhet och relevant litteratur”.

Sammantaget gör lärosätet bedömningen att utbildningen genom examination säkerställer att studenten kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen kunskap och förståelse i examensordningen. En styrka är att områdets vetenskapliga grund synliggörs och problematiseras genom hela utbildningen.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel. Dessa exempel kan bestå av kursmål, lärandeaktiviteter, hur examinationsuppgifter är utformade och vilka bedömningskriterier som används.

Bedömningsgrund Måluppfyllelse – färdighet och förmåga

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå det utvalda målet inom kunskapsformen färdighet och förmåga i examensordningen.

Mål

visa sådan kunskap och färdighet som krävs för att medverka i behandling, habilitering och rehabilitering inom psykiatrisk vård och omsorg.

Lärosätets redogörelse:

Utbildningen säkerställer att studenterna besitter *sådan kunskap som krävs för att medverka i behandling, habilitering och rehabilitering inom psykiatrisk vård och omsorg*. Detta sker med tyngdpunkt i de teoretiska kurserna i termin 1 och 2. Till exempel examineras kursmålet ”visa förmåga att analysera, reflektera över och medverka i planering, genomförande och utvärdering av behandling vid psykiska störningar och sjukdomar” i kursen M7015H. Detta sker i form av en avslutande större individuell skriftlig inlämning med fokus på att studenterna dels ska fördjupa, dels tillämpa kunskap om psykisk sjukdom och behandling som de inhämtat i kursens tidigare moduler och som där examinerats i seminarieform under ledning av specialistsläkare/docent. Examinationsuppgiften innebär att studenterna bearbetar kurslitteraturen och i en skriftlig rapport formulerar ett patientfall som utgår från en person med en psykiatrisk diagnos. I fallbeskrivningen ingår att utifrån ett antal frågeställningar beskriva personen, diagnos och symtom, relevant kunskap om det aktuella tillstånd, behandlingsalternativ, akuta situationer som kan uppkomma, risker samt relevanta vårdformer. Studenten ska för godkänt betyg ha bearbetat frågeställningarna med stöd av kurslitteraturen och dragit egna slutsatser och tagit ställning.

Ett annat exempel finns i kursen O7044H där kursmålet ”föreslå, motivera, planera och utvärdera omvårdnadsinterventioner som tillgodoser individuella behov hos personer med psykisk ohälsa” examineras. Målet avhandlas och examineras i huvudsak i en av kursens moduler där studenterna tar del av föreläsningar och kurslitteratur om bland annat KBT i omvårdnadsarbetet, kognitiva funktionsnedsättningar, omvårdnad som reflekterande praktik, lågaffektivt bemötande, traumamedveten omsorg, vårdande, medlidande och affektreglerande system samt patientperspektiv på tvångsvård. Studenterna genomför därefter en individuell studieuppgift som redovisas i form av en skriftlig rapport. Uppgiften innebär att studenterna bearbetar ett patientfall (antingen fiktivt eller om möjligt kopplat till det egna arbetet) där de utgår från omvårdnad som process genom att identifiera behov, sätta upp mål, föreslå lämpliga åtgärder och förhållningssätt samt ge förslag på hur dessa kan utvärderas. Uppgiften

innefattar även att studenterna problematiserar begreppen initiativ och motivation med stöd i litteraturen. Rapporten diskuteras sedan på ett examinerande seminarium. Inför seminariet läser studenterna varandras rapporter. Kursmålet examineras dels vid seminariet där studenterna för godkänt betyg ska delta aktivt med relevanta inlägg vilket innebär att diskutera fördelar och risker med att använda olika tekniker och metoder i omvårdnadsarbetet samt med utgångspunkt i studieuppgiften redogöra för hur omvårdnad som process kan tillämpas. Kursmålet examineras även i skriftlig form som en del i den större skriftliga inlämning som ligger i den avslutande femte modulen i kursen. Studenterna ska där kunna reflektera över och jämföra hur de ser på beteendeinriktade terapier, traditionella omvårdnadsprocessen och omvårdnad som process, vilka möjligheter och risker som respektive utgångspunkt medför, samt skillnader i åtgärder och förhållningssätt om vårdandet börjar i beteendet, rutinstyrda observationer och strukturerade datainsamlingsmetoder i stället för i relationer och abstrakta behov. Studenterna ska även här redogöra för ett patientfall med fokus på omvårdnad som process och återhämtning. Fallbeskrivningen och bearbetningen ska omfatta patienten/brukaren som person inklusive funktionsnedsättningar och sjukdomsbild, men även andra faktorer som påverkar bedömning och planering, t.ex. sociala faktorer samt relevant lagstiftning. Studenterna ska beskriva och resonera kring behov, mål, åtgärder, förhållningssätt, utvärdering och relationens betydelse. Studenten ska även argumentera för hur de i fallet främjat återhämtning samt reflektera över vad som vanligen styr valet av åtgärder. Studenten ska för godkänt betyg ta ställning, dra slutsatser och argumentera för sina resonemang med stöd i kurslitteraturen. För väl godkänt (VG) ställs krav på ”en tydlig, kritiskt reflekterande argumentation kopplad både till egen erfarenhet och relevant litteratur”.

Utbildningen säkerställer att studenterna utvecklat *sådan färdighet som krävs för att medverka i behandling, habilitering och rehabilitering inom psykiatrisk vård och omsorg*. Detta sker med tyngdpunkt i de verksamhetsförlagda kurserna. Se tabell för en översikt över relevanta mål. Som framgår finns liknande mål i bägge kurserna, men en progression där den senare kursen ställer större krav på självständighet och ledarskap samt förmåga att hantera komplexitet i bedömning, åtgärder och uppföljning.

Tabell 1. Översikt över relevanta mål i VFU-kurserna

O7029H	O7030H
<ul style="list-style-type: none"> • initiera och stödja hälsofrämjande processer vid psykisk ohälsa • självständigt och under handledning observera, bedöma, åtgärda och utvärdera vårdbehov vid psykisk ohälsa • självständigt och under handledning ansvara för omvårdnaden av patienter inom psykiatrisjuksköterskans ansvarsområde • tillämpa evidensbaserad omvårdnad 	<ul style="list-style-type: none"> • planera, genomföra och utvärdera åtgärder som främjar hälsa och förebygger ohälsa hos människor med psykisk sjukdom • självständigt observera, bedöma, åtgärda och utvärdera komplexa vårdbehov vid psykisk ohälsa • självständigt ansvara för omvårdnaden av patienter inom psykiatrisjuksköterskans ansvarsområde • leda omvårdnadsarbetet inom psykiatrisk vård • tillämpa evidensbaserad omvårdnad

I respektive kurs examineras kursmålen genom bedömningssamtal samt en skriftlig rapport. Läraren ansvarar för bedömningssamtalet som genomförs som ett trepartssamtal med lärare, student och handledare. För godkänt betyg krävs att det vid en samlad bedömning framkommer att studenten når samtliga kursmål. Det innebär att studieuppgifter, seminarium och examinerande rapport är genomförda enligt anvisning och att studenten vid den verksamhetsförlagda utbildningen visat färdigheter som motsvarar kursens mål. För väl godkänt krävs att det i den skriftliga rapporten visas en väl utvecklad förmåga att omsätta teoretisk kunskap i psykiatriskt omvårdnadsarbete genom att kritiskt reflektera, jämföra och argumentera för bedömningar och val av åtgärder. Samverkan mellan handledare och examinerande lärare innefattar en inledande kontakt där lärare förmedlar information i form av studiehandledning samt uppmuntrar handledare att vid behov ta kontakt under kursens gång. Om inget sådant behov uppstår under kursens gång sker nästa kontakt i samband med bedömningssamtal.

I respektive VFU-kurs genomförs en halvtidsdiskussion mellan student och handledare. Fokus för diskussionen är måluppfyllelsen. Lärare deltar vid denna om student eller handledare upplever risk att studenten inte kommer att nå kursens mål. Loggboken är en läraktivitet som uppmuntrar till reflektion och möjliggör dialog med lärare för feedback och handledning. Studenterna genomför inom respektive kurs även en studieuppgift. I första kursen har denna studieuppgift fokus på kriser och i andra kursen är studieuppgiftens fokus på omvårdnadsutveckling. I respektive kurs finns även ett lärandeseminarium. I första kursen (O7029H) är fokus på specialistsjuksköterskans bedömningar i det patientnära arbetet. Vid seminariet tilldelas respektive student ett fall där studenten ska göra en bedömning och ge förslag på åtgärder. I andra kursen (O7030H) är fokus på sjuksköterskan som ledare. Seminariet genomförs som en diskussion med fokus på ledarskap och omvårdnadsperspektiv som utgår från ett fall samt korta påståenden som studenten ska ta ställning till. Studenterna tar även del av föreläsningar och bearbetar kurslitteratur med tyngdpunkt på förhållningssätt och åtgärder i psykiatrisk vård, men även egnerfarnas perspektiv på psykiatrisk vård.

Målen i respektive kurs examineras således dels genom bedömningssamtal i form av ett trepartssamtal med lärare, handledare och student. Fokus för samtalet ligger på kursens mål. I första kursen (O7029H) är utgångspunkten för samtalet en patient som studenten har arbetat med ett återhämtningsinriktat arbetssätt och omsatt omvårdnad som process (relation, behov, mål, åtgärder/förhållningssätt, utvärdering). Samtalet inleds med att studenten får presentera sitt arbete med en patient. Därefter ställer läraren uppföljande frågor med utgångspunkt i kursmålen i syfte att säkerställa måluppfyllelsen. Sedan bjuds handledaren in i samtalet och avslutningsvis uppmuntras studenten resonera kring fortsatta utvecklingsbehov inför nästa kurs. I andra VFU-kursen (O7030H) genomförs också examinerande bedömningssamtal enligt samma grundupplägg. I detta samtal tillkommer dock att studenten redogör för arbetet med studieuppgiften om omvårdnadsutveckling vilket möjliggör att bedöma studentens förmåga att leda omvårdnadsarbete.

Målen i respektive kurs examineras även genom individuella skriftliga rapporter. I första kursen (O7029H) ska studenten beskriva sitt arbete med en patient med fokus på omvårdnad som process och hur studenten använt sig av tekniker och förhållningssätt som beskrivs i litteraturen om kognitiv beteendeterapi (KBT) i omvårdnadsarbetet. Studenten ska även med stöd i kurslitteraturen reflektera över sitt arbete med att utveckla sina färdigheter som vårdare samt den egna personliga utvecklingen. I andra kursen (O7030H) innebär rapporten att studenten med stöd i kurslitteraturen bearbetar fyra frågeställningar som handlar om makt och maktförhållanden i psykiatrisk vård, bl.a. hur studenten kan agera för att säkerställa att patienter får en rättssäker vård (t.ex. avseende rättigheter och skyldigheter kopplat till tvångsvård).

Utbildningen säkerställer att *studenten visar sådan kunskap och färdighet som krävs för att medverka i behandling, habilitering och rehabilitering inom psykiatrisk vård och omsorg*. Lärosätets förståelse av detta mål är att det inte i första hand beskriver innehållet i vad specialistsjuksköterskor ska kunna, utan olika kontexter som specialistsjuksköterskan ska kunna medverka i. Utbildningen ger studenterna förutsättningar att kunna bidra med sin kompetens oavsett om kontexten är behandling, habilitering eller rehabilitering, och oavsett om det handlar om vård eller omsorg. Fokus är på att studenterna ska utveckla en fördjupad förståelse för psykiatrisk omvårdnad och en trygghet i att kunna ta ansvar för och leda inom det egna kompetensområdet. Detta ses som en förutsättning för att de ska kunna bidra med sin omvårdnadskompetens och sitt omvårdnadsperspektiv i såväl psykiatrisk vård som omsorg och bidra till behandling, habilitering och rehabilitering. En teoretisk grund som återkommer i samtliga kurser är återhämtningsperspektivet (eng. *recovery*) där fokus ligger på personlig återhämtning samtidigt som kliniska och sociala dimensioner också ges tyngd. Ur ett återhämtningsperspektiv är den organisatoriska kontexten för specialistsjuksköterskans yrkesutövning inte oviktig men sekundär till personens specifika behov, mål och erfarenheter. I utbildningen säkerställs därför att studenterna besitter kunskap om lagar och principer som styr såväl vård som omsorg, men dessa ställs alltid i relation till hur de kan stödja eller motverka återhämtningsprocesser. Till exempel examineras i kursen O7044H kursmålet ”analysera och reflektera över behov hos personer med psykisk ohälsa i förhållande till samhällets resurser”. Målet avhandlas i en av kursens moduler. Studenterna tar del av litteratur och föreläsningar om återhämtning, sociala och samhälleliga aspekter, lagstiftning, närståendes betydelse, samt specialpedagogiska perspektiv på neuropsykiatriska diagnoser. Därefter genomför studenterna två studieuppgifter. Den första innebär att de fördjupar sig i lagstiftning med fokus på SoL, LSS, LVM och LVU samt inventerar och reflekterar över i vilken utsträckning den egna verksamheten är insatt i de rättigheter och möjligheter som lagarna föreskriver. Studieuppgiften redovisas skriftligt och studenterna tar del av varandras bearbetningar. Den andra studieuppgiften innefattar ett studiebesök. Studenten gör först en inventering av vilka lokala resurser i form av kommunala verksamheter och intresseföreningar/ brukarorganisationer som finns för den patientgrupp studenten arbetar med samt deras närstående. Studenten väljer sedan en av dessa för ett studiebesök. Fokus för besöket är att inhämta kunskap om hur verksamheten kan utgöra en resurs i att stödja återhämtning. Kursmålet examineras genom att studenterna muntligt redovisar studieuppgiften vid ett seminarium där studenterna för godkänt betyg ska delta aktivt med relevanta inlägg vilket innebär att de med stöd i litteraturen reflekterar över om och hur den studerade verksamheten främjar återhämtning samt utbyta erfarenheter av hur vården möter närståendes behov av stöd. Kursmålet examineras även i skriftlig form som en del i den större skriftliga inlämning som ligger i den avslutande femte modulen i kursen som tidigare beskrivits.

Sammantaget gör lärosätet bedömningen att utbildningen genom examination säkerställer att studenten kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen färdighet och förmåga i examensordningen. Utmaningen att hantera brister i handledarkompetens i verksamheterna hanteras genom strategier som säkerställer att studenterna når kursens mål.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel. Dessa exempel kan bestå av kursmål, lärandeaktiviteter, hur examinationsuppgifter är utformade och vilka bedömningskriterier som används.

Bedömningsgrund Måluppfyllelse – värderingsförmåga och förhållningssätt

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt i examensordningen.

Mål

visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens.

Lärosätets redogörelse:

Utbildningen utgår från en förståelse av omvårdnad som reflekterande praktik. Detta innebär att den utmanar och stödjer studenterna att reflektera i och över situationer, enskilt och tillsammans med andra, för att på så sätt utveckla en ökad medvetenhet och ett kontinuerligt lärande. I detta ingår att skapa en trygg lärmiljö där studenterna vågar riskera att säga och göra ”fel”. Lärarna stödjer studenterna att bygga upp en yrkesmässig självkänsla och en förståelse för att det de gör eller inte gör som specialistsjuksköterska gör skillnad för patienterna. Detta sker genom att återkommande uppmuntra till kritisk reflektion över specialistsjuksköterskans yrkesroll och det personliga och professionella ansvar som följer (se exempel nedan från kursen O7074H).

Utbildningen saknar idag kursmål som i sina formuleringar specifikt fångar studentens förmåga att identifiera behov av kunskap och utveckla sin kompetens. Studenternas förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap säkerställs dock genom obligatoriska läraaktiviteter och i examinationer. Ett exempel utgör den verksamhetsförlagda utbildningen i kurserna O7029H och O7030H. I instruktionerna för loggboken uppmanas studenterna särskilt att identifiera behov av ytterligare kunskap. Vid bedömningssamtalen uppmuntras studenten resonera kring fortsatta utvecklingsbehov. Detsamma gäller studenternas förmåga att fortlöpande utveckla sin kompetens som säkerställs genom att utbildningen genomgående ställer krav på studenterna att kunna reflektera. Detta återspeglas i betygskriterier och kursmål i samtliga utbildningens kurser. Ett exempel är kursen O7074H som avhandlar kursmålet ”reflektera kring och redogöra för sjuksköterskans roll som ledare i det psykiatriska omvårdnadsarbetet”. Modulen har fokus på ledarskap och teamarbete. Studenterna tar del föreläsningar och litteratur om personlig och professionell utveckling, konflikthantering, ledarskap, teamarbete och motivation. Därefter genomför studenterna en studieuppgift som innebär att de analyserar hur den egna synen på ledarskap överensstämmer med olika ledarskapsteorier. Resultatet utgör underlag för diskussion på ett examinerande seminarium. Till seminariet ska de även genomföra en studieuppgift som innebär att de beskriver och reflekterar över en egenupplevd situation som relaterar till chefskap, ledarskap, konflikthantering eller teamsamverkan. Uppgiften redovisas skriftligt med kopplingar till litteraturen.

Kursmålet examineras dels vid seminariet där studenterna för godkänt betyg ska delta aktivt med relevanta inlägg vilket innebär att studieuppgifterna diskuteras med fokus på ledarskap. Kursmålet examineras även i skriftlig form som en del i den större skriftliga inlämning som ligger i den avslutande femte modulen i kursen. Studenterna ska där kunna reflektera över specialistsjuksköterskans ansvar och möjligheter att leda omvårdnadsarbetet i psykiatrisk vård. Studenten ska för godkänt betyg ta ställning, dra slutsatser och argumentera för sina resonemang med stöd i kurslitteraturen. För väl godkänt ställs krav på ”en tydlig, kritiskt reflekterande argumentation kopplad både till egen erfarenhet och relevant litteratur”.

Sammantaget gör lärosätet bedömningen att utbildningen genom examination säkerställer att studenten kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt. Ett utvecklingsbehov lärosätet identifierat är dock att formulera kursmål som specifikt fångar studentens förmåga att identifiera behov av kunskap och utveckla sin kompetens. En process har därför initierats för att revidera kursplanerna för O7029H och O7030H till att innefatta mål som specifikt adresserar detta. Förändringen kommer att börja gälla studenter antagna höstterminen 2023.

För bedömningsområde *utformning, genomförande och resultat* som helhet gör lärosätet bedömningen att utbildningen genom utformning och genomförande möjliggör, samt genom examination säkerställer, att studenterna kan nå målen i examensordningen. En styrka i teorikurserna är att samma mål examineras såväl muntligt i seminarieform som skriftligt i form av en skriftlig inlämningsuppgift. En styrka i VFU-kurserna är att mål examineras genom såväl bedömningssamtal som genom skriftlig inlämning. En styrka är också att kurserna följer en tydlig struktur där kraven för godkänt betyg tydligt framgår. Ett identifierat utvecklingsområde är dock ett behov av att konsekvent presentera krav för godkända examinationsuppgifter som en lista med betygskriterier. Idag ligger vissa krav som tydliga betygskriterier medan andra återfinns i instruktionerna för respektive uppgift. Ett förtydligande inom detta område skulle bidra till att ytterligare stärka transparens och rättssäkerhet i examinationerna. Från och med höstterminen 2022 är detta åtgärdat genom att tydliga betygskriterier finns angivna samlat för varje examination.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Bedömningsgrund Jämställdhet

Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.

Lärosätets redogörelse:

Lärosätet har fastslagit en plan för jämställdhetsintegrering 2022–2023 i syfte att bidra till att nå de jämställdhetspolitiska målen. Det innebär att utbildningen har implementerat undervisning och examinerade lärandemål om motsvarande minst 1.5 hp i jämställdhet. I utbildningen *beaktas, kommuniceras och förankras jämställdhetsperspektiv i utbildningens innehåll, utformning och genomförande* såväl implicit som explicit. I kursen M7015H examineras målet ”identifiera och reflektera över jämställdhetsaspekter och kulturella aspekter vid psykisk ohälsa”. Målet examineras i kursens femte och sista modul där studenterna tar del av en rapport om jämställd hälsa och vård och sedan i bearbetningen av ett patientfall ska beakta jämställdhetsaspekter genom att dels beskriva fakta på en generell nivå utifrån litteraturen, dels omsätta denna genom att koppla specifikt till personen de beskrivit under frågeställning. Att återhämtningsperspektivet utgör ett återkommande teoretiskt ramverk i utbildningen innebär i sig ett fokus på såväl jämställdhets- som jämlikhetsperspektiv genom att frågor om makt i forskning, utbildning och praktik återkommer. Ett exempel på hur ett jämställdhetsperspektiv beaktas i utbildningens innehåll är lärandeseminarier i VFU-kursen O7029H där respektive student utifrån ett fall ska göra en bedömning och ge förslag på åtgärder. I syfte att stimulera kritisk reflektion ändrar seminarieledaren olika förutsättningar i fallet, t.ex. uppmanas studenterna att reflektera över om förståelsen och bedömningar förändras utifrån etnicitet och könstillhörighet.

Vid lärosätet pågår ett arbete med breddad rekrytering till universitetets utbildningar. Målet med arbetet är att öka andelen och kvarvarandegraden av underrepresenterat kön. Uppföljning av ansökningstal, antagning och genomströmning görs i institutionernas ordinarie uppföljningsprocess. Andelen manliga studenter i utbildningen är låg men ökande över tid. Det nätbaserade flexibla upplägget bidrar till utbildningens tillgänglighet genom att möjliggöra för personer med varierande förutsättningar att delta. Ett *jämställdhetsperspektiv är förankrat i utbildningens genomförande* i så mening att studenterna möter både manliga och kvinnliga lärare samt att kurslitteratur är författad av både manliga och kvinnliga forskare.

Lärosätets sammantagna bedömning är att *jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande*. En styrka är dels att frågor om makt kopplat till bland annat kön och genus finns integrerade i utbildningens innehåll. En annan styrka är att studenterna genom utbildningen möter både manliga och kvinnliga lärare och att utbildningen utåt företräds av både män och kvinnor. Ett identifierat utvecklingsområde är att öka andelen manliga studenter genom att se över hur jämställdhetsperspektivet kommuniceras genom utbildningens rekryteringsmaterial på lärosätets hemsida, där idag både manliga och kvinnliga lärare lyfts fram men endast kvinnliga studenter. För att åtgärda detta kompletteras materialet med en intervju med en manlig student.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Bedömningsgrunder Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling, och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Lärosätets redogörelse:

Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp i enlighet med LTU:s Modell för utvärdering och utveckling av utbildning samt genom kursvärderingar och kursutvecklingsrapporter.

Utbildningen utvärderas årligen i en treårig utvärderingscykel. År 1 genomförs en självvärdering av programmet och följer en särskild mall uppdelad i tre områden: 1) Måluppfyllelse och åtgärdsbeskrivningar, 2) Analys av kvantitativa programdata och 3) Programspecifika analyser och utvecklingsaktiviteter/utvecklingsbehov. Under området *måluppfyllelse och åtgärdsbeskrivningar* dokumenteras hur utbildningens struktur uppfyller nationella och lokala examensmål. Under området *kvantitativa programdata* dokumenteras och analyseras antal förstahandssökande, antal förstahandssökande studenter per planeringstal, andel kvarvarande studenter efter 1 år, andel programstudenter som klarat minst 75 procent av högskolepoängen första året, samt studieprestationsgrad. Om utfallet inte bedöms vara tillfredsställande ska förslag på åtgärder beskrivas. Under området *programs specifika analyser och utvecklingsaktiviteter/ utvecklingsbehov* identifieras och adresseras förbättringsbehov samt genomförs en analys av nuvarande och kommande resurser i form av lärarkompetens, lärarkapacitet och resurstilldelning. Syftet med självvärderingen är att öka kunskapen hos såväl lärarkollegiet, institutionsledningen som fakultetsnämnderna angående utbildningarnas utvecklingsbehov. Programmets utbildningsledare ansvarar för genomförandet av självvärderingen och inkluderar berörda ämnesföreträdare, examinatorer, kursansvariga och studenter i arbetet. År 2 och År 3 genomförs enbart analys av kvantitativa programdata vilken omfattar information om programmets söktryck, genomströmning och kvarvarandegrad. Om inte utfallet bedöms vara tillfredsställande ger utbildningsledaren förslag på åtgärder.

Självvärderingen som genomförs år 1 och analys av kvantitativa programdata år 2 och 3 rapporteras av utbildningsledaren till filosofiska fakultetsnämnden (FFN). FFN sammanställer resultat och förslag till kvalitetsförbättrande åtgärder i en rapport där utbildningen analyseras och bedöms. Särskilda övergripande eller programspecifika iakttagelser lyfts i rapporten och frågeställningar som ska tas upp i en återföringsdialog med programmets utbildningsledare identifieras. När återföringsdialogerna är genomförda fastställer nämnden en slutrapport. Beroende på utfallet från självvärderingarna och återföringsdialogerna fastställs eventuella förslag till åtgärder. Beslut delges prefekt, huvudutbildningsledare och rektor samt controller för planeringsprocessen.

Arbetet med den treåriga kvalitetscykeln bedöms fungera tillfredställande. Ett utvecklingsområde är att i högre utsträckning inkludera studenter i arbetet med självvärderingar. I arbetet med självvärderingen som genomförs våren 2023 kommer därför studenter tillfrågas i god tid om att läsa och ge återkoppling. Utbildningens genomströmning följs upp systematiskt enligt ovan beskrivna utvärderingsmodell. Genomströmning och avhopp följs även upp löpande genom personliga kontakter mellan lärare och studenter. I samband med 2022 års analys av kvantitativa programdata konstaterades att utbildningen sedan övergången till ett helt nätbaserat upplägg visat en stadigt förbättrad genomströmning, en positiv trend som nu brutits då andel kvarvarande programstudenter efter ett år minskat från 82,6% 2020 till 72,2% 2021. Detta bedöms i huvudsak vara relaterat till coronapandemin som dels inneburit en direkt påfrestning på individuella studenter, dels inneburit en påfrestning på vården som i sin tur påverkat studenternas studieförutsättningar genom högre arbetsbelastning och försämrade och förändrade villkor för studier. Lärosätet arbetar för att ge potentiella sökande och antagna studenter god kännedom om programmets innehåll och upplägg och därmed realistiska förväntningar och förutsättningar att genomföra studierna. Inför termin 3 finns förkunskapskrav som innebär att studenter kan spärras från att gå vidare, vilket gör att det faktum att inte alla studenter går vidare till viss del kan ses som en kvalitetsindikator. Även andelen programstudenter som klarat minst 75% av högskolepoängen första året är nedåtgående och visar en minskning från 74% till 61% vilket också till viss del bör tillskrivas pandemin. Sedan tidigare ser lärosätet en utmaning med studenter som inte avsäger sig sin plats trots att de inte avser att gå utbildningen, något som arbetas aktivt med att motverka genom att kontakta studenterna före registrering. I samband med pandemin upplever lärosätet en ökad osäkerhet där fler studenter som påbörjat utbildningen inte har fått de förutsättningar från arbetsgivare som de hoppats på. En viss fortsatt nedgång ses även när det gäller studieprestationsgrad inom nominell studietid. Denna bör i huvudsak kunna kopplas till tidigare nämnda faktorer (pandemi och försämrade förutsättningar från arbetsgivare). En möjlig förklaring kan vara att lärosätet har en hög kravnivå i jämförelse med motsvarande utbildning vid många andra lärosäten, något som inte nödvändigtvis bör ses som negativt. Lärosätet arbetar fortlöpande med att i varje kurs skapa en bra lärmiljö.

Utbildningen följs även upp via kursvärderingar i enlighet med den universitetsgemensamma modellen för kursvärderingar. LTU använder idag verktyget EvaSys som IT-stöd för hanteringen och sammanställningen av kursvärderingar. Verktyget genererar automatiskt kursvärderingar efter beställning från institutionen, gör utskick av enkäterna till studenterna och sammanställer en resultatrapport. Denna skickas till kursansvarig lärare/examinatorer och publiceras samtidigt automatiskt på studentportalen Mitt LTU och i lärplattformen Canvas. Efter att kursansvarig lärare mottagit sammanställningen skriver hen i samråd med kursens examinator en kursutvecklingsrapport vilken även den publiceras på Mitt LTU. Arbetet med kursvärderingar och kursutvecklingsrapporter bedöms fungera tillfredställande i utbildningen.

Sammantaget ser lärosätet det som en styrka att utbildningen använder de väl utvecklade modeller och verktyg för systematisk uppföljning av utbildning som finns vid lärosätet. Genomströmningen bedöms vara god även om trenden för närvarande är vikande. Ett utvecklingsområde är att få upp svarsfrekvensen på kursvärderingar från nuvarande relativt låga nivå. För att åtgärda detta kommer schemalagd undervisningstid avsättas under kommande termin för ifyllande av kursvärderingar.

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Bedömningsgrund Studentperspektiv

Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.

Lärosätets redogörelse:

Vid LTU finns studentrepresentanter med i alla beredande och beslutande organ. Informella kontakter och kursvärderingar som det redogjorts för ovan tillsammans med programråd, synliggör studenternas uppfattningar om utbildningen och möjliggör deras inflytande över utbildningen. Utbildningsledaren för programmet ansvarar för att kommunicera planering och genomförande av förbättringsåtgärder med studenter och med berörda lärare kopplat till deras respektive ansvarsområden. En viktig kanal för detta vid lärosätet är utbildningarnas programråd, det vill säga det forum där kvalitetsarbetet kring program och dess kurser kommuniceras med studenterna. I detta forum ingår även lärarrepresentanter och externa avnämare. Programrådets uppgift är att bidra till utbildningens kvalitetsutveckling bland annat utifrån kursvärderingar. Minnesanteckningar från programrådsmötena publiceras på studentportalen Mitt LTU och är därmed tillgängliga för alla studenter. Programråd ska hållas tre gånger per läsår.

I den aktuella utbildningen har endast ett fåtal programråd genomförts de senaste åren, och ett utvecklingsområde är arbetet med att hitta fungerande former för programråd. Generellt är studenterna i utbildningen yrkesaktiva och har begränsad tid avsatt för utbildningen. De är inte kåraktiva och befinner sig inte på campus. Detta bidrar till att det är mycket svårt att engagera studenter att delta i programråd. Det har även visat sig svårt att engagera verksamhetsrepresentanter, med följd att programråd endast genomförs sporadiskt. Lärosätet bedömer trots detta att studenterna *ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande* genom en kontinuerlig dialog mellan lärare och student i kurserna med fokus på hur utbildningen motsvarar studenternas förväntningar, upplevda svårigheter samt förbättringsförslag, samt genom det systematiska arbetet med kursvärderingar och kursutvecklingsrapporter. Ett exempel på en förändring som genomförts som ett resultat av återkoppling från studenter är att VFU-kurserna (O7029H och O7030H) nu ligger i termin 4 i stället för som tidigare parallellt med examensarbetskursen (O7034H) i termin 3. Den tidigare lösningen med parallella kurser upplevdes av studenter innebära en bitvis mycket hög arbetsbelastning.

Sammantaget är lärosätets bedömning att utbildningen håller en god standard när det gäller att aktivt involvera studenter i utformning och genomförande, men att det finns utvecklingsbehov när det gäller formerna för programråd. För att åtgärda detta har ett utvecklingsarbete startats med syfte att undersöka möjligheter till asynkrona former för programråd. Lärosätet ser generella svårigheter att hitta fungerande former för programråd vid distansutbildningar och en diskussion kring detta förs på fakultetsnivå.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Bedömningsgrund Arbetsliv och samverkan

Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.

Lärosätets redogörelse:

Lärare i utbildningen har genom forskning, utveckling och utbildning täta och återkommande kontakter med olika typer av psykiatriska vårdverksamheter inom olika delar av landet, och även med egenerfarna och brukarorganisationer. Ett exempel är kombinerade forsknings- och utvecklingsprojekt som genomförts i samarbete med verksamheter i region och kommun. Ett annat är att lärare i utbildningen medverkar i uppdragsutbildningar i form av handledning av personalgrupper i olika psykiatriska verksamheter. Ytterligare ett exempel är att lärare i utbildningen ansvarar för och undervisar i fristående kurser inom psykiatrisk omvårdnad som samlar deltagare från hela landet, både yrkesverksamma och personer med egen erfarenhet av psykisk ohälsa och psykiatrisk vård. Lärare i kursen är även flitigt engagerade som föreläsare och för kortare utbildningsinsatser för olika målgrupper, och även som sakkunniga i olika sammanhang. Det bedrivs även forskning med fokus på professionsfrågor. Även att ta del av studenternas erfarenheter både i VFU och som yrkesverksamma sjuksköterskor innebär en viktig inblick i aktuella förhållanden i vården. Det saknas idag ett systemiserat och formaliserat system för att fånga upp och tillvarata alumners erfarenheter i utveckling av utbildningen. Däremot förekommer i stor utsträckning formella och informella kontakter mellan lärare i utbildningen och före detta studenter, dels genom att tidigare studenter i sina uppdrag har kontakt med lärare t.ex. i utvecklingsprojekt och utbildningsinsatser eller rörande VFU-placeringar, men också mer eller mindre regelbundna kontakter av karaktären informellt mentorskap.

Sammantaget ger detta lärarna en god och aktuell inblick i de krav och förväntningar som möter specialistsjuksköterskor i psykiatrisk vård, vilket i sin tur möjliggör att *utbildningen utformas och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet.*

Utbildningen är användbar framförallt genom att den utgår från en förståelse av omvårdnad som en reflekterande praktik vilket ställer krav på att utveckla studenternas professionella omdöme och ansvarstagande för den egna praktiken. Studenterna förbereds att bidra till vårdens utveckling genom att t.ex. självständigt kunna identifiera utvecklingsbehov, söka och omsätta ny kunskap samt ta rollen som ledare. Utbildningen utvecklar därmed studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. I förståelsen av omvårdnad som en reflekterande praktik ingår att omvårdnad inte kan bedrivas utifrån en färdig mall, utan att specialistsjuksköterskans arbete innebär att kunna reflektera och integrera teoretisk och praktisk kunskap i konkreta situationer. Ett tydligt exempel är VFU-

kurserna där läraaktiviteter och examinationer utformats för att studenterna inte ska kunna godkännas bara genom att ”göra som man gör” i den händelse det befintliga arbetssättet inte motsvarar kursens mål. Utbildningen bidrar även till att *utveckla studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet* genom att problematisera professionens och den psykiatriska omvårdnadens möjligheter och utmaningar i vården. Detta sker t.ex. i kursen O7074H där studenterna bland annat tar del av aktuella forskningsresultat kring arbetsgivares syn på specialistsjuksköterskors kompetens och i ett examinerande seminarium möter lärare som forskar i området.

Sammantaget är lärosätets bedömning att en av utbildningens främsta styrkor är att den är väl förankrad i vårdens utmaningar och ger studenterna en god beredskap att möta dessa. Ett utvecklingsbehov är att hitta fungerande former för programråd vilket utöver att tillvarata studentperspektivet även har potential att formalisera samverkan med alumner, yrkesverksamma, egenerfarna, intresseföreningar samt verksamhetsföreträdare. Som tidigare nämnts pågår ett arbete med att hitta fungerande former för programråd.